

หูกวาง

ชื่อเรียกอื่น : ตาปิง (พินธุโลก, สตูล), โคน (นราธิวาส), หลุมปิง (สุราษฎร์ธานี), คัดมือ ตัดมือ (ตรัง), ตาแปห์ (มลายู-นราธิวาส) (ต้นหูกวางเป็นต้นไม้ประจำจังหวัดตราด)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Terminalia catappa L.

ชื่อวงศ์ : COMBRETACEAE[

ชื่อสามัญ : Bengal almond, Indian almond, Olive-bark tree, Sea almond, Singapore almond, Tropical Almond, Umbrella Tree

ลักษณะทั่วไป : เป็นไม้ยืนต้นผลัดใบขนาดกลาง ที่มีความสูงของต้นประมาณ ๑๐-๑๕ เมตร บางครั้งอาจสูงได้ถึง ๓๐-๓๕ เมตร แตกกิ่งก้านแผ่อกในแนวราบเป็นชั้นๆ คล้ายฉัตร ลำต้นตรง ต้นที่มีอายุมากและมีขนาดใหญ่จะเป็นพุ่มที่โคนต้น เปลือกลำต้นเป็นสีน้ำตาลปนเทาเกือบเรียบ แตกเป็นร่องแบบตื้นๆ ตามแนวนอนและแนวตั้ง และลอกออกเป็นสะเก็ดเล็กๆ ทั่วไป กิ่งอ่อนมีขนสีน้ำตาล ส่วนเนื้อไม้เป็นสีแดง เป็นกสิปลเล็กน้อย มีเสี้ยนไม้ละเอียดสามารถขัดชักเงาได้ดี ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด บางครั้งน้ำ และ สามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินที่มีการระบายน้ำได้ดีอย่างดินร่วนพอคกรหรือปนทราย พบขึ้นกระจายตามชายฝั่งทะเล ต้นหูกวางเป็นพืชทิ้งใบ โดยทั่วไปแล้วจะทิ้งใบ ๒ ครั้ง ในรอบ ๑ ปี หรือในช่วงประมาณเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ และอีกช่วงในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม ซึ่งก่อนจะทิ้งใบ ใบหูกวางจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองหรือสีส้มแดง ในปัจจุบันนี้ได้มีการนำต้นหูกวางปลูกทั่วไปในพื้นที่เขตร้อนอย่างทวีปเอเชีย ส่วนในประเทศไทยมักพบขึ้นตามชายฝั่งทะเลทาง

สรรพคุณ/การใช้ประโยชน์ : เมล็ดหูกวางสามารถนำมารับประทานได้ และยังมีโปรตีนที่ให้ประโยชน์แก่ร่างกาย เมล็ดเอาไปทำเป็นน้ำมันเพื่อนำไปใช้บริโภค (คล้ายน้ำมันอัลมอนด์) หรือทำเครื่องสำอางได้ **เปลือกและผล**มีสารฟาดมาก สามารถนำมาใช้ย้อมสีผ้า ฟอกหนังสัตว์ และทำหมึกได้ ในอดีตมีการนำเอาเปลือกผลซึ่งมีสารแทนนินมาใช้ในการย้อมหวาย และได้มีการทดลองใช้ใบเพื่อย้อมสีเส้นไหม พบว่าสีที่ได้คือสีเหลือง สีเขียวขี้ม้า หรือสีน้ำตาลเขียว **ใบ**แก่นำมาแช่น้ำใช้รักษาบาดแผลของปลาสวยงาม อย่างเช่น ปลากูด ปลาหางนกยูง **เนื้อไม้**หูกวาง สามารถนำมาใช้ในการก่อสร้าง ทำบ้านเรือน หรือเครื่องเรือนได้ดี เพราะเป็นไม้ที่ไม่มีมอดและแมลงมารบกวน หรือนำมาใช้ทำฟันและถ่านก็ได้